בית המשפט המחוזי בחיפה
ח"ריש נ' חנובה – מרכז שיתופי לשיווק תוצרת חקלאית בישראל בע"מ ואח'
ת"צ 62639-03-16
סוג עניין: תובענה ייצוגית לפי חוק להגנת הצרכן
תאריך פתיחה: 29 מרץ 2016
רמת חיסיון: פתוח לציבור

בית משפט המחוזי
חיפה (95)
29 -03- 2016
נתקבל / נבדק

ת
ט
(תקנה 19)

הודעה למנהל בתי המשפט

לכבוד
מנהל בתי המשפט

הנדון: הודעה לפי חוק תובענות ייצוגיות

מספר תיק:
בבית משפט:
שמות הצדדים:
1. [illegible] באמצעות ב"כ עו"ד שכין [illegible]
2. באמצעות ב"כ
3. באמצעות ב"כ

נגד
[illegible] באמצעות ב"כ

פרטי המודיע:
שם:
כתובת:

תפקיד בהליך: ☐ תובע ☐ נתבע ☒ ב"כ תובע ☐ ב"כ נתבע ☐ חבר קבוצה ☐ אחר
זאת הודעה על:

☑ הגשת בקשה לאישור לפי סעיף 16(א) לחוק: הגדרת הקבוצה לפי הבקשה: [illegible]
מועד הגשת הבקשה: 29/3/16
שאלות של עובדה או משפט המשותפות לקבוצת לפי הבקשה: [illegible]
תמצית הבקשה לאישור התובענה: [illegible]
הסעד המבוקש: [illegible]
הסכום או השווי המשוערים של תביעותיהם של כל הנמנים עם הקבוצה: (סה"כ 20 מיליון)

[illegible] 3,000,000 ש"ח

☐ החלטת בית משפט להתיר צירוף של אדם לקבוצה לפי סעיף 10(ב) לחוק:

☐ החלטת בית משפט בדבר אישור תובענה ייצוגית או בדבר דחייה של בקשה לאישור לפי סעיף 14:
הגדרת הקבוצה לפי סעיף 14(א)(1):
עילות התובענה והשאלות של עובדה או משפט המשותפות לקבוצה לפי סעיף 14(א)(3):
הסעדים הנתבעים: (סה"כ 20 מיליון)

☐ החלטת בית המשפט ולפיה ניתן להגיש בקשה למינוי תובע מייצג או בא כוח מייצג במקום תובע מייצג או בא כוח מייצג לפי סעיף 16(ד)(1) לחוק:

☐ לא הוגשה לבית המשפט, בתוך התקופה שקבע, בקשה למינוי תובע מייצג או בא כוח מייצג במקום כל התובעים המייצגים או כל באי תכות המייצגים בתובענה ייצוגית אשר בית המשפט אישר את הסתלקותם או מצב שנבצר מהם להמשיך בתפקידם לפי סעיף 16 (ד)(2) לחוק:

☐ הגשת בקשה לאישור הסדר פשרה לפי סעיף 18(ג) לחוק:

☐ החלטת בית משפט בכל הנוגע להסדר פשרה לפי סעיף 19 לחוק:

☐ אחר:

לחודעה זו מצורפים המסמכים האלה:
1.
2.
3.
4.
5.

חתימה

יפוי כח

הח"מ, עביר חריש, נושאת ת.ז. מס' 066437203, ממנה בזה את עוה"ד שפיק רפול להיות לבאי כוחי ולייצג אותי בכל הקשור בייצוג בעניין תובענה ייצוגית נגד תנובה מרכז שיתופי לשיווק תוצרת חקלאית בישראל בע"מ ואחרים.
מבלי לפגוע בכלליות המינוי הנ"ל יהיו באי כוחי רשאים לעשות ולפעול בשמי ובמקומי בכל הפעולות הבאות, כולן ומקצתן, הכל בקשור בעניין הנ"ל והנובע ממנו כדלקמן:

1. לחתום על ולהגיש כל תביעה שכנגד, ו/או כל בקשה, הגנה, התנגדות, בקשה למתן רשות לערער, ערעור, הודעה, טענה, תובענה או כל הליך אחר הנוגע או הנובע מהחליך הנ"ל ללא יוצא מן הכלל. ומבלי לפגוע באמור גם להודות ו/או לכפור בשמי במשפטים פליליים.
2. לחתום על ו/או לשלוח התראות נוטריוניות או אחרות, לדרוש הכרזת פשיטת רגל, או פירוק גוף משפטי ולעשות את כל הפעולות הקשורות והנובעות מהעניין הנ"ל.
3. להופיע בקשר לכל אחת מהפעולות הנ"ל בפני כל בתי המשפט, בתי דין למיניהם או מוסדות אחרים הן ממשלתיים והן אחרים עד לדרגה אחרונה.
4. למסור כל עניין הנוגע מהעניין האמור לעיל לבוררות ולחתום על שטר בוררין כפי שבא כוחי ימצא לנכון ולמועיל.
5. להתפשר בכל עניין הנוגע או הנובע מהעניינים האמורים לעיל לפי שקול דעתו של בא כוחי ולחתום על פשרה כזו בביהמ"ש או מחוצה לו.
6. לגבות את סכום התביעה או כל סכום אחר בכל עניין מהעניינים הנ"ל לרבות הוצאות בית משפט ושכר טרחת עו"ד, לקבל בשמי כל מסמך וחפץ ולתת קבלות ושחרורים כפי שבא כוחי ימצא לנכון ולמתאים.
7. להוציא לפועל כל פס"ד או החלטה או צו לדרוש צווי מכירה או פקודת מאסר, לעשות כל הפעולות המותרות עפ"י חוק ההוצאה לפועל.
8. לנקוט בכל הפעולות ולחתום על כל מסמך או כתב בלי יוצא מן הכלל אשר בא כוחי ימצא לנכון בכל עניין הנובע מהעניין הנ"ל.
9. להופיע בשמי ולייצגני בפני רושם הקרקעות, בלשכת רישום מקרקעין, מוסדות מיסוי מקרקעין, כל מוסד שלטוני, רשות שלטונית, רשות מקומית, לחתום בשמי ובמקומי על כל בקשה, הצהרה ומסמכים אחרים למיניהם ולבצע בשמי כל עסקה (דיספוזיציה) המוכרת ע"י החוק וליתן הצהרות, קבלות ואישורים ולקבל כל מסמך שאני רשאי לקבלו עפ"י דין.
10. לייצגני ולהופיע בשמי בפני רשם החברות, רשם השותפויות ורשם אגודות שיתופיות, לחתום בשמי במקומי על כל בקשה או מסמך אחר בקשר לרשום גוף משפטי, לטפל ברישומו או מחיקתו של כל גוף משפטי ולטפל בכל דבר הנוגע לו ולבצע כל פעולה בקשר לאותו גוף משפטי.
11. להעביר יפויי כוח זה על כל הסמכויות שבו או חלק מהן לעו"ד אחר עם זכות העברה לאחרים, לפטרם ולמנות אחרים במקומם ולנהל את עניני הנ"ל לפי ראות עיניו ובכלל לעשות את כל הצעדים שימצא לנכון ומועיל בקשר עם המשפט או עם עניני הנ"ל מאשר את מעשיו או מעשי ממלאי המקום בתוקף יפויי כוח זה מראש.

המילים תבאות ביחיד תכלולנה את הרבים ולהיפך.

ולראיה באתי על החתום היום 29 חודש מרץ, 2016

חתימה _____

הנני מאשר את חתימת מרשתי הנ"ל.

שפיק רפול, עו"ד

שפיק רפול
עורך דין
ת.ד. 48024

בית המשפט המחוזי בחיפה
ח"כייש נ' תנובה – מרכז שיתופי לשיווק תוצרת חקלאית בישראל בע"מ ואח'
ת"א 62639-03-16
סוג עניין: תובענה ייצוגית לפי חוק להגנת הצרכן
תאריך פתיחה: 29 מרץ 2016
רמת חיסיון: פתוח לציבור

בבית המשפט המחוזי
בחיפה

התובעת: **עביר חריש, ת.ז. מס' 066437203**
ע"י ב"כ עוה"ד שפיק רפול
ממשרד ש. רפול, עורכי דין
מדרך יפו 51, ת.ד. 9402, חיפה 3109401
טל': 077-4408928 ; פקס: 077-4408927
e-mail:office@rafoul-law.com

נ ג ד

הנתבעות:
1. **תנובה מרכז שיתופי לשיווק תוצרת חקלאית בישראל בע"מ, אגודה שיתופית מס' 5-000074-57**
ת.ד. 7007, רמת השרון 47100

2. **מילקו תעשיות בע"מ, ח.פ. 513539619**
פארק התעשייה נ.ע.מ,
ת.ד. 392, נתיבות 8771302

3. **מחלבת משק צוריאל בע"מ, ח.פ. 513006056**
מכדורי מיקוד 1524200

בית משפט המחוזי
חיפה (95)
29 -03- 2016
נתקבל / נבדק
חתימה

הערכת הנזק האישי: 100 ₪.
הערכת הנזק הקבוצתי: כ- 3 מיליון ₪.

תובענה ייצוגית[1]

בהתאם לסעיף 5א(1) לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006

"המונח 'טבעי' מאוד פופולארי בימינו. מספרם של המבקשים מזון טבעי ומלא, כמו גם מוצרים טבעיים אחרים, ללא תוספת כימיקלים והומרים משמרים – הולך וגדל. חברות רבות קופצות על העגלה של 'טבעי' ואורגני' ומבסות להרוויח ממגמה זו."

ד"ר ג'וזף מרקולה וד"ר קנדרה דגן פירסל בספרם "הונאה מתוקה"
[הוצאת פוקוס, מהדורה ראשונה, 2008]

התובעת מתכבדת בזאת, להגיש לבית המשפט הנכבד, תובענה זו, בד בבד עם בקשה לאישורה כתובענה ייצוגית (להלן: "**הבקשה**"), בהתאם להוראות חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006 (להלן: "**חוק תובענות ייצוגיות**").

א. כל טענות התובעת בכתב תביעה זה, נטענות בהשלמה ו/או לחלופין, בהתאם להקשר הדברים והדבקם.

ב. אין באמור בכתב תביעה זה, כדי להעביר את נטל הראיה ו/או נטל ההוכחה על כתפי התובעת, מקום בו הנטל מוטל, עפ"י הוראות כל דין, על הנתבעות.

ג. לשם הנוחיות ועל מנת שלא לסרבל את תיק ביהמ"ש, לא צורף גם לכתב תביעה זה כרך נספחים נפרד, ונספחי התביעה הינם בהתאמה נספחי הבקשה והתצהיר, כפי שיצוין בגוף כתב התביעה.

ד. מונחים שאינם מוגדרים בכתב תביעה זה, יקבלו את המשמעות שניתנה להם בבקשה.

---

[1] כל ההדגשות במסמך זה הן של הח"מ אלא אם צוין במפורש אחרת.

א. <u>הצדדים ורקע עובדתי</u>:

א1. <u>הצדדים</u>

1. התובעת הינה אישה רגילה מן היישוב אשר צורכת את מוצרי הנתבעות היא ובני ביתה.

2. הנתבעות הן יצרניות מזון מהגדולות במשק. בין היתר מייצרות הנתבעות את המוצרים הבאים:

   א. יוגורט "יופלה" מבית תנובה המסומן באתר האינטרנט של תנובה כ"**יופלה לבן טבעי**" בין אם מדובר בזה שנטול שומן (0% שומן), 3% שומן **<u>או</u>** 1.5 % שומן. היוגורט מיוצר בשני נפחים/גדלים: 150 גרם ו- 200 גרם ו-משווק במארזים של 4 ו- 8 יחידות (להלן: "**יוגורט יופלה לבן**").

   ב. גבינת "נפוליאון" מבית תנובה המסומנת באתר האינטרנט של תנובה כ"**נפוליאון טבעי**" בין אם מדובר באריזה שמכילה 25% שומן **<u>או</u>** 16% שומן. (להלן: "**גבינת נפוליאון**").

   ג. יוגורט "**עיזים**" מבית משק צוריאל המסומן באתר האינטרנט של משק צוריאל כ"**יוגורט עזים טבעי 3.9%**" (להלן: "**יוגורט צוריאל**")."

<u>נספח 2</u> מצ"ב לתצהיר העתקים של התיאורים של המוצרים באתרי האינטרנט של המשיבות.

<u>נספח 3</u> מצ"ב לתצהיר העתקי צילומים של אריזות המוצרים עצמם.

3. הנתבעת 3 הינה חברת בת של הנתבעת 2.

<u>נספח 4</u> מצ"ב לתצהיר העתק שאילתה מרשם החברות על פרטי הנתבעת 3.

4. כחלק מהשירות ללקוח, מפעילות הנתבעות אתרי אינטרנט אינפורמטיביים, שמטרתם היא לתת מידע מלא וממצה ללקוח על אודות המוצרים השונים של הנתבעות.

5. הנתבעת 1 היא הבעלים והמפעילה של האתר www.tnuva.co.il.

6. הנתבעות 2 ו- 3 הן הבעלים והמפעילות של האתר www.zuriel.co.il.

7. הסימונים ו/או התיאורים המטעים על המוצרים יופלה ונפוליאון, אשר צורפו לבקשה זו בנספח 2, מופיעים באתר של הנתבעת 1.

8. הסימונים ו/או התיאורים המטעים על יוגורט צוריאל, אשר צורפו לבקשה זו בנספח 2, מופיעים באתר של הנתבעות 1 ו- 2.

א2. <u>סיפור המעשה</u>

9. <u>בקשה זו עניינה</u> בהכשלת והטעיית חברי הקבוצה אשר נחשפו לתיאורי המוצרים נשוא הבקשה באתרי האינטרנט של הנתבעות, אשר מוצגים כמוצרים "**<u>טבעיים</u>**", כאשר <u>לא כך הוא הדבר</u>.

10. "יוגורט יופלה לבן" ו- "גבינת נפוליאון" הינם מוצרים מבית היוצר של הנתבעת 1, תנובה. המוצרים מיוצרים משילוב מלאכותי של מספר מזונות ולא מסוג מזון אחד, דבר אשר אוסר על תנובה לתאר את המוצרים כטבעיים. כך, רכיבי גבינת נפוליאון מכילים: "חלב, מלח, חומר משמר (E-202)". רכיבי יוגורט לבן טבעי מכילים, בין היתר, חלב מפוסטר, חלבוני חלב, סיבים תזונתיים, סידן, מייצבים ותוספות חיידקים.

11. "יוגורט צוריאל" הינו מוצר מבית היוצר של הנתבעות 2 ו- 3. היוגורט משווק ומתואר באתר האינטרנט של הנתבעות כיוגורט עזים טבעי, ולא היא! עיון ברשימת הרכיבים

של אריזת יוגורט צוריאל מלמד כי המוצר מיוצר מחלב עזים מלא, עמילן מעובד, מסמיכים, סידן, סיבים תזונתיים ובתוספת חיידקים. ברי, כי השימוש בתיאור טבעי באתר הנתבעות הינו אסור.

12. התובעת מקפידה מזה שנים על תזונה מאוזנת ועל אורח חיים בריא ומשתדלת להימנע מצריכה של מזונות המכילים מלח, חומרים משמרים, חומרי טעם וריח מלאכותיים ועמילנים, וזאת בשל הנזקים הבריאותיים המוכחים שבמזונות אלה. כחלק מאורח חיים זה, מעדיפה התובעת לרכוש ולצרוך מוצרים טבעיים בלבד.

13. כחלק ממאמציה של התובעת לנהל אורח חיים בריא כאמור, מנסה התובעת זה תקופה לחקור על אודות המוצרים אותם היא תובעת לקנות לביתה. המקור הזמין והקל לביצוע מחקרים מעין אלה הוא האינטרנט ובעיקר אתרי האינטרנט של יצרניות המזון הגדולות וביניהן הנתבעות.

14. התובעת ביקרה באתרי הנתבעות וחקרה את מוצרי החלב, היוגורט והגבינות מייצורן. מטרת החיפוש הייתה לאתר את מוצריהן הטבעיים של הנתבעות, בכדי שתוכל התובעת לאחר מכן לבקר בסופרמרקט ולקנות את המוצרים.

15. וכך היה, באחד הביקורים של התובעת בסניף של הרשת מיי-סופרמרקט בחיפה, רכשה התובעת כחלק מסל הקניות שלה, את המוצרים יוגורט יופלה לבן 3%, גבינת נפוליאון 25% ויוגורט עזים של צוריאל, כאשר התובעת סבורה לתומה כי היא רוכשת מוצרים "**טבעיים**" כפי שהוצג באתרי הנתבעות!.

16. התובעת, שבתומה סברה, כי המצגים "טבעי" באתרי הנתבעות הם אותנטיים ואמתיים, ובהסתמך על מצגים אלה, ביצעה רכישה שאלמלא אותם תיאורים היא לא הייתה מבצעת.

17. יתרה מזו, בהסתמך על המצגים באתרי הנתבעות, התובעת לא בדקה את אריזת המוצרים עובר לרכישה, משהיא לא דמיינה לעצמה כי הנתבעות, שהן חברות ענק מכובדות, יציגו באתריהן מצגי שווא מטעים.

18. יום למחרת הרכישה, בשעת ערב, כאשר שחתה התובעת בביתה עם משפחתה, העיר לה בן זוגה, אשר מודע להעדפותיה של התובעת, כי מוצרי היוגורט והגבינה שהיא רכשה ואכלה יום לפני אינם טבעיים כלל, ואף מכילים מרכיבים שצריכתם עלולה להיות מזיקה לגוף כמו מלח וחומרים משמרים.

19. התובעת בחנה את הכיתוב על האריזות וגילתה את דבר ההטעיה. משנודע לתובעת כי היא הוטעתה ע"י הנתבעות, היא חוצפה ברגשי כעס, אכזבה ו- תסכול. שכן, התובעת השקיעה במוצרים, ה-"טבעיים" לכאורה, ממיטב כספה. והיא, **ודאי וודאי**, לא הייתה רוכשת את המוצרים אילו ידעה כי סימונן בסימון "טבעי" באתרי האינטרנט של הנתבעות הינו חסר כל תוקף ומשמעות. את המוצרים אשר היו מיועדים לצריכתה האישית שלה ושל בני ביתה, "תרמה" התובעת, בעל כורחה, לשכנתה (שכן עדיף הדבר על פני זריקתם לפח) ועל כן נזקה הממוני מוערך בעלות המוצרים בסך של כ- 50 ₪.

20. התובעת טוענת, כי בהתנהלותן של הנתבעות, עת הטעו אותה לצרוך מזון שהיא אינה חפצה בו, הן גרמו לה נזק לא ממוני המתבטא בפגיעה באוטונומיה של הפרט, שבצידה תחושות שליליות של כעס, זלזול, אי נוחות, עוגמת נפש וכיוצ"ב.

21. בעקבות האירוע, פנתה התובעת לעורך דינה הח"מ, המוכר לה אישית, לצורך בירור זכויותיה. הח"מ ביצע בדיקה משפטית וגילה את קיומו של הסדר פשרה בתובענה ייצוגית שסימונה ת"צ 9313-05-12 **ח'וטבא נ' שטראוס גרופ בע"מ ואח'**, בפני כבוד השופט גריל בבית המשפט המחוזי בחיפה (להלן: "**פרשת ח'וטבא**"), אשר קבע, כי הכינוי "טבעי" על גבי אריזות חלק מהמוצרים נשוא הבקשה, הינו מנוגד לדין וחייב, בין היתר, את החברות שטראוס, תנובה וטרה (בשמה הנוכחי מילקו תעשיות) להסיר את הכיתוב "טבעי" מעל גבי האריזות.

22. הסדר הפשרה נגד שטראוס ותנובה אושר ביום 5.5.2013, ולפיו נאסר על החברות לסמן את אריזות המוצרים נשוא הבקשה כ"טבעיים", <u>החל מיום 20.1.2014</u>. וכך היה בפועל, שטראוס ותנובה תיקנו את אריזות המוצרים כאמור, אך תנובה לא תיקנה כאמור את התיאורים של המוצרים באתר האינטרנט שלה.

<u>נספח 5</u> מצ"ב לתצהיר העתק פסק דין המאשר את הסדר הפשרה.

הסדר פשרה דומה נגד טרה אושר ביום 8.5.2013, וגם טרה יישמה את חובותיה עפ"י הסכם הפשרה והסירה את הכיתוב "טבעי" מעל אריזת המוצר "יוגורט מולר". למרות החובה הברורה של הנתבעות 2 ו- 3 להימנע מתיאור מוצרים שאינם טבעיים ככאלה, הן בחרו במודע להמשיך ולהציג את יוגורט צוריאל באתר האינטרנט שלהן כמוצר טבעי למרות שהוא אינו כזה!

<u>נספח 6</u> מצ"ב לתצהיר העתק פסק דין המאשר את הסדר הפשרה.

23. התובעת תטען, כי אי תיקון ו/או עדכון הכיתוב באתרי האינטרנט של הנתבעות, בעקבות פסק הדין בפרשת חיוטבא, הינו מחדל רבתי של הנתבעות, המהווה הטעיה צרכנית, הפרת חובות חקוקות בדין, זלזול בהחלטות שיפוטיות חלוטות ומעשה רשלנות מובהק. **אין להעלות על הדעת מצב לפיו כ- 16 חודשים אחרי שתנובה שינתה את אריזות המוצרים נשוא הבקשה (ומילקו תעשיות שינתה אריזות של מוצרים דומים לאלה נשוא הבקשה), הנתבעות עדיין משווקות באתרי האינטרנט שלהן את המוצרים כטבעיים!!**

24. מטרתה של תובענה זו, בין היתר, להביא לתיקון מידי של התיאורים המטעים באתרי האינטרנט של הנתבעות, בין היתר, בהתאם לקבוע בפסק הדין בפרשת חיוטבא.

ב. <u>מטרת הגשת הבקשה והתובענה:</u>

25. "**חקיקה צרכנית**" סובלת מתופעה של "**תת אכיפה**" כלשונם של מלומדים. עמד על כך פרופ' מ' בר-ניב[2]:

> "רוב העסקות הצרכניות הינן בסכומים לא-ניכרים, וכך גם היקף הפגיעה או הנזק הצפויים כתוצאה מהריגה מהכללים הצרכניים. בהיות הנזק הטיפוסי הכרוך בהפרת זכות צרכנית נמוך יחסית, נמוכה גם הכדאיות שבהגשת תביעה המסתמכת על עילה צרכנית. תוחלת העלות (במונחי זמן, הוצאות וכולי) הכרוכה בהגשת תביעה ובניהולה עלולה להיות גבוהה יותר ברוב המקרים מאשר תוחלת הרווח הצפויה מהתביעה. מכאן ברור שקיימת הסתברות נמוכה לנקיטת הליכים משפטיים על-ידי צרכן יחיד בגין פגיעה בזכויותיו כצרכן. מצב זה כשלעצמו מוביל למסקנה, כי רמת האכיפה של חוקי <u>הגנת הצרכן</u> באמצעות הליכי <u>האכיפה האזרחית</u> תהיה נמוכה יחסית, דהיינו, קיימת תת-אכיפה מובנית לגבי החקיקה הצרכנית."

26. ובכן, המטרה לשמה מוגשות הבקשה והתובענה הינה להמשיך באותה גישה עקרונית אשר הותוותה בפסקי דין רבים, והמעודדת "**אכיפה אזרחית**" של נורמות משפטיות הסובלות, מסיבות אלו ואחרות, מתופעה של "**תת אכיפה**". פסק הדין המנחה בעניין זה הינו של בית המשפט העליון ב- רעא 9615/05 **אירית שמש נ' פוקצ'טה בע"מ** (להלן: "**פס"ד פוקצ'טה**"). וכך אומר כב' השופט רובינשטיין בפס"ד פוקצ'טה:

> "אכן, הרשויות צריך שיעשו מלאכתן כפי שהטיל עליהן המחוקק בפיקוח ובאכיפה. ואולם, כבדותה ואיטיותה של פעולת הרשויות מצדיקה לפתוח פתח ל"אכיפה אזרחית", כך שהאזרח האכפתי התובעת לשמור את בריאותו ובריאות הציבור יוכל להשפיע אף הוא לתקנת הרבים.

---

[2] מ' בר-ניב (בורובסקי) "גבולה של התובענה הצרכנית הייצוגית", עיוני משפט יט(1) (תשנ"ד) 251, 253-252.

תביעה בעקבות הפרת חובה חקוקה לפי סעיף 63 לפקודת הנזיקין (נוסח חדש) אף היא דרך לכך, בשעה שעניינו בנזק לאדם, המצטבר והולך. לא למותר להזכיר שסעיף 63(ב) לפקודת הנזיקין קובע כי "בעניין סעיף זה רואים חיקוק כאילו נעשה לטובתו או להגנתו של פלוני, אם לפי פירושו הנכון הוא לטובתו או להגנתו של אותו פלוני או לטובתם או להגנתם של בני אדם בכלל או של בני אדם מסוג או הגדר שעמם נמנה אותו פלוני". אין ספק בכך לענייננו באשר לחוק הגבלת העישון; ראו גם מ' חשין בתוך דיני הנזיקין, תורת הנזיקין הכללית, בעריכת ג' טדסקי, י' אנגלרד, א' ברק, מ' חשין, תשל"ז, 106."

27. הדברים לעיל מקבלים **הרבה יותר תוקף** ברגע שמדובר בייצור, שיווק וצריכת **מזון.** את השימוש הציני שעושים יצרני מזון במונחים "טבעי" ו- "רכיבים טבעיים" מסכמת סקירה משווה שנערכה לאחרונה (**8 בפברואר 2010**) ע"י "מרכז המחקר והמידע" של הכנסת, שם צוטטו תוצאות של מחקר אשר ערך מכון וולקני כדלקמן[3]:

> "בשנת 2009 פרסם מינהל המחקר החקלאי של מכון וולקני תוצאות בדיקה של 77 מוצרי מזון ומשקאות עם סימון מסוג "מכיל רכיבים טבעיים בלבד" שנבחרו באקראי. **נמצא כי יותר ממחצית** המוצרים שסומנו בסימן "רכיבים טבעיים בלבד" הכילו גם רכיבים שאינם טבעיים. בסדרה ראשונה של בדיקות, מתוך 50 מוצרים המסומנים כ-"טבעיים", 21 מוצרי מזון נמצאו "טבעיים", **ב-22 מוצרים נמצאו תוספות טעם וריח מלאכותיות וב-7 מוצרים נמצאו תוספות מלאכותיות לצד תוספות טבעיות.** בשתי סדרות בדיקות נוספות התוצאות היו דומות- רוב המוצרים הכילו חומרי טעם וריח מלאכותיים, אולם הדבר לא צוין ע"י האריזה או התווית".

<u>נספח 7</u> מצ"ב לבקשה העתק דפים רלוונטיים מאותה סקירה משווה.

28. תוצאות המחקר של מכון וולקני מדברות בעד עצמן. **כ-60% מהיצרנים עושים שימוש מטעה במונחים "טבעי" ו- "טבעיים".** הקסם וההשפעה שאיתם מביאים המונחים "טבעי" ו- "טבעיים", מצדיקים מבחינת הנתבעות ויתר היצרנים, **<u>בשיקולי עלות-תועלת כלכליים נטו</u>**, את הסיכון **<u>ששואף לאפס</u>** להיענש ע"י רשויות האכיפה הממלכתיות. בדרך כלל, עונש שאינו מרתיע כלל וכלל.

29. בהקשר זה, ד"ר גיוזף מרקולה וד"ר קנדרה דגן פירסל בספרם "הונאה מתוקה"[4] טוענים:

> "המונח 'טבעי' מאוד פופולארי בימינו. מספרם של התובעתים מזון טבעי ומלא, כמו גם מוצרים טבעיים אחרים, ללא הוספת כימיקלים וחומרים משמרים – הולך וגדל. חברות רבות קופצות על העגלה של 'טבעי ואורגני' ומנסות להרוויח ממגמה זו."

ג. <u>הטיעון המשפטי</u>:

ג1. <u>חוק הגנת הצרכן</u>:

30. במעשיהן ובמחדליהן של הנתבעות ישנו הפרה של יותר מהוראה אחת מהוראות חוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981 (להלן ובהמשך: "**חוק הגנת הצרכן**").

31. סע' 2 לחוק הגנת לצרכן קובע בזו הלשון:

"2. (א) *לא יעשה עוסק דבר – **במעשה או במחדל**, **בכתב** או **בעל פה** או בכל דרך*

---

[3] לעיון במסמך במלואו ראה: www.knesset.gov.il/mmm/data/pdf/m02463.pdf

[4] **הונאה מתוקה**, הוצאת פוקוס, מהדורה ראשונה, 2008.

*אחרת לרבות לאחר מועד ההתקשרות בעסקה – **<u>העלול להטעות</u>** צרכן בכל עניין מהותי בעסקה (להלן – הטעיה); בלי לגרוע מכלליות האמור יראו עניינים אלה כמהותיים בעסקה:*

*(1) **הטיב, המהות**, הכמות והסוג של נכס או שירות;*

*(2) המידה, המשקל, הצורה **והמרכיבים של נכס**;*

(3) .....

*(7) השם או **הכינוי המסחרי** של הנכס או השירות;*

.....

*(11) **התאמתו של הנכס או השירות לתקן, למיפרט או לדגם**; "*

ובהמשך, סע' 2(ב) לחוק הגנת לצרכן קובע:

" (ב) לא ימכור עוסק, לא ייבא ולא יחזיק לצרכי מסחר נכס שיש בו הטעיה ולא ישתמש בנכס כאמור למתן שירות."

ואילו סע' 6 לחוק הגנת לצרכן קובע בזו הלשון:

*"6. (א) הייתה הטעיה בעיצוב הנכס או באריזתו, על גבי האריזה או במצורף לה, יראו גם את **היצרן**, היבואן, **האורז והמעצב** כמפרים את הוראות סעיף 2.*
(ב) בתובענה בשל עוולה לפי סעיף זה תהא ליצרן, ליבואן, לאורז ולמעצב הגנה אם הוכיח שלא הוא אחראי להטעיה אלא פלוני שנקב בשמו ובמענו."

32. אודות מטרתו של חוק הגנת הצרכן, אמר בית המשפט העליון[5]:

*"מטרתו של חוק הגנת הצרכן היא להגן על הצרכן מפני מעשי מרמה, עושק והטעיה ולהבטיח כי בעשותו עסקה יעמוד לרשות הצרכן מידע, מלא ככל האפשר, על טיב העסקה ועל פרטיה. **ההנחה העומדת בבסיסו של החוק הינה כי בהינתן מידע מלא והוגן יוכל הצרכן לכלכל את צעדיו ולהתקשר בעסקה מיטיבה ורצויה.** לשם כך נכללה בחוק חובת הגילוי הרחבה, נקבע בו האיסור על כל דבר "העלול להטעות צרכן", איסור על ניצול מצוקתו של הצרכן, חולשתו הגופנית או הנפשית או אי-ידיעתו את השפה, וכן איסור על הפעלת השפעה בלתי הוגנת עליו (ראו דברי ההסבר בהצעת חוק הגנת הצרכן, תש"ם-1980 (בעמ' 302), הצעת חוק הגנת הצרכן (תיקון מס' 3), תשנ"ד-1994 והדיון בקריאה השנייה והשלישית בהצעת חוק זו (ד"כ 139 (תשנ"ד) 9380 ואילך; ישיבה מיום 13.7.1994))."*

33. לנוכח גודלן של הנתבעות, עוצמתן ונתח השוק שלהן/של מוצריהן, אין תמה כי **הצרכן מן היישוב טעה לחשוב כי כל מוצריהן תואמים לתקן, למפרט ולדגם, אשר חל עליהם מכוח החוק והתקינה.**

34. הנתבעות הטעו את חברי הקבוצה, בין אם בהטעיה מכוונת ובין אם ברשלנות ועל דרך מחדל, בכך שציינו את המילה "טבעי" בתיאור המוצרים באתרי האינטרנט.

35. כבר עתה יצוין כי זה מכבר נפסק ע"י בית המשפט העליון וע"י בתי המשפט בערכאות הנמוכות יותר, כי הטעיה מסוג זה מהווה למעשה **פגיעה באוטונומיה** של הפרט. שכן אין חולק, כי זו זכותו של אדם בכלל ושל צרכן בפרט, לבחור מה הוא מחדיר לפיו ולגופו.

---

[5] **ב-ע.א. 3613/97 אזוב דליה נ' עיריית ירושלים**, פד נו(2) 787, עמ' 801.

36. נזק זה אינו טעון הוכחה. שכן, הוא "אינהרנטי להתנהגות העוולתית". כך מסכם כב' השופט ע. בניימיני בפרשת תנובה[6]:

> "הקבוצה התובעת הוכיחה הן את הנזק הנובע מפגיעה באוטונומיה של הפרט, והן נזק לא-ממוני המתבטא בתחושות שליליות שונות. אשר לפגיעה באוטונומיה של חברי הקבוצה, **הרי שעל פי ההלכות שבוארו לעיל אין צורך בהבאת ראיות לשם הוכחת נזק זה: הפגיעה באוטונומיה מתרחשת באופן מיידי עם הפרת החובה למסור מידע מלא לצרכן, והפגיעה היא אינהרנטית להתנהגות העוולתית.** שלילת זכותם של הצרכנים לקבל החלטה באופן שקול, מושכל ומודע, בידיעת העובדות הנוגעות בדבר, האם לרכוש ולצרוך את החלב של תנובה, מהווה נזק עצמאי בר-פיצוי, גם בהיעדר כל נזק אחר, ואפילו אין ראיה שהצרכנים היו נמנעים מלרכוש את החלב לו ידעו את כל העובדות."

37. וכך פסק בית המשפט העליון מפי כב' השופטת נאור בערעור הראשון בעניין תנובה[7]:

> "ואולם, הנזק שטוען לו ראבי הוא נזק לא ממוני: תחושת שליליות ותחושת של גועל. הנזק הלא ממוני לו טוען התובע, מאופיין בתחושת הגועל הנובעת מכך שמדובר בסיליקון, על כל המטען האסוציאטיבי המלווה חומר זה. לדעתי, נזק מסוג זה הוא לכאורה נזק בר-פיצוי. הטעיה בדבר תכולת החלב במקרה זה היא, לכאורה, בגדר פגיעה באוטונומיה של הפרט. אנו עוסקים במוצר מזון. **זכותם של צרכנים היא לקבוע מה יכניסו לפיהם ולגופם וממה יימנעו.** מי שרוצה, למשל, לצרוך רק מזון כשר, ויסתבר לו בדיעבד שהמזון שהוצג תוך הטעיה איננו כזה, יחוש תחושת גועל ופגיעה באוטונומיה שלו. כך יחוש גם מי שצורך רק מזון אורגני והסתבר לו בדיעבד שמזון שפורסם כמזון אורגני איננו כזה. מי שתובעת לקנות חלב דל שומן דווקא, לא יסכים עם כך שימכרו לו תוך הטעיה חלב שבו אחוז השומן גבוה, ולהפך. **בכל המקרים הללו ובמקרים רבים אחרים שניתן להעלות על הדעת, ישנה פגיעה באוטונומיה של הפרט, אף שאין עמה נזק גוף או סכנה ממשית לנזק גוף. לכל צרכן וצרכן העדפות בנוגע למזונותיו, העדפות המבטאות לעתים את האידיאולוגיה בה הוא מאמין כדרך לחיים נכונים או בריאים.** אכן, זה שאינו שומר כשרות יוכל לומר לשומר הכשרות: מה קרה אם אכלת מזון שאינו כשר; לא נגרם לך כל נזק. לא זו השקפתו של מי שתובעת לשמור על כשרות או לאכול רק מזון אורגני או מזון דל שומן. ....."

38. בית המשפט העליון חזר ואשר את הדברים מפי כב' השופטת א. חיות בערעור השני בעניין תנובה[8]:

> "הנה כי כן, בניגוד לטענתה של תנובה, ההכרה בראש הנזק של פגיעה באוטונומיה אינה מצטמצמת ולא ראוי לה כי תצטמצם למקרים של רשלנות רפואית או לפגיעה באוטונומיה של הגוף בלבד. העקרונות שביסוד ההכרה בראש נזק זה והזכות החוקתית שעליהן נועדה הכרה זו להגן, מצדיקים במקרים מתאימים מתן פיצוי בגין פגיעה באוטונומיה גם בהתקיים עוולות אחרות כגון העוולה הצרכנית בעניינו (ראו צחי קרן-פז "פיצוי על פגיעה באוטונומיה: הערכה נורמטיבית, התפתחויות עכשוויות ומגמות עתידיות" המשפט י"א 187, 194-192 והדוגמאות המפורטות שם

---

[6] תא (ת"א) 1372/95 **יורשי המנוח תופיק ראבי ז"ל נ' תנובה מרכז שיתופי לשיווק תוצרת חקלאית בישראל בע"מ** [ניתן ביום 07/10/2008, פורסם במאגרים] סעיף 82 לפסק הדין.

[7] ע"א 1338/97 וערעור שכנגד, **תנובה מרכז שיתופי לשווק תוצרת חקלאית בישראל בע"מ נ' ראבי תופיק**, פ"ד נו(4), 673, עמ' 684 [להלן: "הערעור הראשון"]

[8] ע"א 10085/08 וערעור שכנגד, **תנובה מרכז שיתופי לשווק תוצרת חקלאית בישראל בע"מ נ' ראבי תופיק**, טרם פורסם, ניתן ביום 04/12/2011 [להלן: "הערעור השני"].

בהערות שוליים 12-14 (תשס"ז) (להלן: קרן-פז); דפנה ברק-ארז "עוולות חוקתיות בעידן חוקי היסוד" משפט וממשל ט 103, 121-122, 129 (תשס"ו)). גישה זו לפיה אין לגדור את תחומי ראש הנזק הלא ממוני בגין פגיעה באוטונומיה לעוולות של רשלנות בכלל ורשלנות רפואית בפרט, היא אכן הגישה שהנחתה את השופטת נאור בהחלטתה לאשר את תביעתו של ראבי כתובענה ייצוגית במקרה דנן ואת גישתה אימץ, ובצדק, בית משפט קמא בפוסקו פיצוי בגין ראש הנזק של פגיעה באוטונומיה לאחר שמצא כי תנובה ביצעה מעשה הטעיה כלפי ראבי וכלפי קבוצת הצרכנים שאותה הוא מייצג, בכך שנמנעה מלפרט על גבי האריזה את דבר קיומו של סיליקון בחלב שאותו ייצרה ושיווקה."

39. ודוק, אין דין עילת ההטעיה לפי חוק הגנת הצרכן כדין עילת ההטעיה לפי דיני החוזים. הדברים פורשו ברע"א 2837/98 **שלום ארד** נ' **בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ**, פ"ד (1) 600, עמ' 608 -609:

"הטעיה נוצרת כאשר קיים פער בין הדברים הנאמרים (או המוסתרים) לבין המציאות. הטעיה יכולה ללבוש שתי צורות: האחת, הטעיה במעשה על דרך של מצג שווא הכולל פרטים שאינם תואמים את המציאות; והשנייה, הטעיה במחדל, קרי: אי גילוי פרטים מקום שיש חובה לגלותם. (ראו: ג' שלו דיני הוזים (מהדורה שנייה, תשנ"ה) 225; ד' פרידמן ונ' כהן חוזים (תשנ"ג, כרך ב') 787). **ודוק: אין דין עילת ההטעיה לפי דיני החוזים כדינו של איסור ההטעיה על פי חוק הגנת הצרכן בעוד שבדיני החוזים על מנת שתתגבש עילת ההטעיה נדרש כי הצד המטעה להטעיה אכן טעה ובשל טעותו זו התקשר בחוזה (ראו: סעיף 15 לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג 1973), הרי שהאיסור מכוח חוק הגנת הצרכן רחב יותר והוא חל על כל "דבר העלול להטעות צרכן" גם אם הלה לא הוטעה בפועל** (ראו: סעיף 2 לחוק הגנת הצרכן וכן ע"א 1304/91 טפחות - בנק משכנתאות לישראל בע"מ נ' ליפרט, פ"ד מז(3) 309, 326)"

40. על דרישת הקשר הסיבתי בין מעשה ההטעיה לבין הנזק בתובענות ייצוגיות צרכניות עמד בית המשפט העליון לאחרונה בערעור השני בעניין תנובה. וכך קבעה כבי השופטת נאור:

"37. מכל מקום, גם אילו קבענו כי נדרשת בנסיבות המקרה דנן הוכחה לכך שחברי הקבוצה לא היו רוכשים את החלב לו ידעו כי הוא מכיל סיליקון, ייתכן שניתן היה לרצות דרישה זו לקשר סיבתי בתובענה הייצוגית שבה עסקינן על דרך של קביעת "קשר סיבתי קבוצתי" (ראו עניין אביב שירותים משפטיים, פסקה 10). קשר סיבתי קבוצתי כזה ניתן לבסס על ההנחה כי חברי הקבוצה ולמצער מרביתם, היו משיבים בשלילה אילו נשאלו מראש האם בדעתם לצרוך חלב שתנובה הוסיפה בו, בניגוד לתקן המחייב, תוסף מלאכותי אשר טיבו אינו ידוע להם כדי להתגבר על בעיה של הקצפת יתר (השוו ת"א 1036/06 (בש"א 1877/06) (תל-אביב-יפו) טל נ' מרכז רפואי רבין (קמפוס בילינסון), פסקה 12 (טרם פורסם, 31.5.2010). כן ראו במשפט האמריקאי שימוש ב-"generalized evidence": Kennedy v. Jackson National Life Insurance Company, 2010 U.S. Dist. Lexis 63604, 25-28 (N.D.Cal 2010); Negrete v. Allianz Life Insurance Company of North America 238 F.R.D 482, 491-492 (C.D. Cal. 2006); Klay v. Humana, Inc. 382 F.3d 1241, 1259 (11th Cir. 2004). לסייג שנקבע בקשר עם החלת הדוקטרינה באותם המקרים שבהם מוכחת שונות גבוהה בין חברי הקבוצה ראו Poulos v. Caesars World, Inc. 379 F.3d 654, 664-668 (9th Cir. 2004). חיזוק להחלתה של דוקטרינה זו בנסיבות המקרה שבפנינו ניתן למצוא בכך שתנובה היא זו

> אשר בהתנהגות מכוונת יצרה את מצב הדברים המקשה על איתור חברי הקבוצה ועל קיום בירור פרטני לגבי היסודות שהוכחתם נדרשת על פי דיני הגזיקין. חיזוק נוסף לקיומו של קשר סיבתי בין ההטעיה שביצעה תנובה ובין בחירת הצרכנים לצרוך את החלב ניתן למצוא גם במגמות העולות מסקר הצרכנים שהוצג, עליו כאמור נעמד בהמשך."

41. עיינו הרואות, כי אין כל צורך להוכיח כי התובעת או כל אחד/אחת מחברי הקבוצה התובעת הוטעה/תה בפועל וברמה הסובייקטיבית. די בכך ומספיק, כי הדבר מעורר חשש להטעיה ברמה **האובייקטיבית. חשש כזה קיים במקרה דנן, ואין חולק על כך.**

42. ועוד מעבר לצריך. חוק הגנת הצרכן אינו חל על מבטח ו/או סוכן ביטוח (ראה סע' 39 לחוק). וחרף זאת, כך פסקה כבוד השופטת צפורה ברון[9]:

> "אינני מסכימה עם טענת הנתבעות כי לא ניתן לטעון ל"הטעייה" במסגרת תובענה ייצוגית משום שנדרשת בחינה אישית של כל מבוטח בכדי להוכיח שהוא אכן החליט להצטרף לפוליסה בעקבות הטעייה. **אני סבורה כי האחריות הנתונה לחברת הביטוח למניעת מקרה של הטעייה בציבור הלקוחות היא הגדרה מקיפה וכוללת, משכך אין צורך להוכיח כי כל מבוטח הוטעה אלא כי הייתה הטעייה של הציבור**"

43. דברים שנאמרו שם, **מקבלים משנה תוקף כאן**. שכן אנו עוסקים במצב בו חוק הגנת הצרכן פורש את כנפיו ואת הגנתו על התובעת והקבוצה התובעת.

44. צא ולמד, האחריות של הנתבעות שלא להטעות **ו/או** לנקוט פעולה העלולה להטעות צרכניהן הינה "הגדרה מקיפה וכוללת" ואין צורך להוכיח כי כל לקוח ולקוח הוטעה ע"י הנתבעות.

<u>ג2. דיני בריאת הציבור, חוק התקנים ות"י 1145:</u>

45. יודגש כי **סימון טובין** בכלל, **וסימון מוצרי מזון** בפרט, הינו מעשה חובת המוטל על הנתבעות מכוח תוראות חקיקה הפזורות בספר החוקים. ובהחלט שאין הנתבעות עושות את זה בהתנדבות. צורת הסימון אף אינה נתונה לחסדיהן ו-ולשיקול דעתן של הנתבעות.

46. עיקרן של הוראות החוק הרלוונטיות: חוק הגנת הצרכן, תקנות בריאות הציבור (מזון)(סימון תזונתי), תשנ"ג-1993(להלן: "**תקנות בריאות הציבור**"); אשר התקין המנהל הכללי של משרד הבריאות ביום 18 במאי 1993 מכוח סמכותו לפי סע' 3 ל-פקודת בריאות הציבור (מזון)(סימון תזונתי), תשנ"ג- 1983(להלן: "**פקודת בריאות הציבור**"); צו הגנת הצרכן (סימון ואריזה של מוצרי מזון), התשנ"ט- 1998(להלן: "**צו הגנת הצרכן (סימון ואריזה של מוצרי מזון)**"); צו הגנת הצרכן (סימון טובין), התשמ"ג- 1998 (להלן: "**צו הגנת הצרכן (סימון טובין)**"); חוק התקנים, תשי"ג-1953 (להלן: "**חוק התקנים**") ו-תקן ישראלי מס' 1145 סימון מזון ארוז מראש מתמוז התשמ"ב – (נובמבר 1981) –(להלן: "**ת"י מס' 1145** ו/או **התקן**").

(כל ההוראות הנ"ל יכונו יחדיו ולהלן: "***הוראות הדין הרלוונטיות***")

47. סע' 2 לצו הגנת הצרכן (סימון ואריזה של מוצרי מזון) מפנה לתקן וקובע לאמור:

"2. (א) **סימון מוצר מזון ארוז מראש יהיה כמפורט בתקן ישראלי ת"י**

---

[9] תא 1718/07 **חיים פרידמן נ' דקלה חברה לביטוח בע"מ**, מחוזי - ת"א, ניתן ביום 29/06/2009

1145 - סימון מזון ארוז מראש - מתמוז תשמ"ב (נובמבר 1981) - כפי שתוקן בגליונות תיקון מס' 1 מתמוז תשמ"ב (יולי 1982), בגליון תיקון מס' 2 מאלול תשמ"ט (ספטמבר 1989), בגליון תיקון מס' 3 מאב תשנ"ה (יולי 1995) ובגליון תיקון מס' 4 מתמוז תשמ"ו (יוני 1996) (בצו זה - התקן), ..."

48. ת"י מס' 1145 הינו תקן רשמי מנובמבר 1981. התקן קובע *"דרישות לסימון מזון ארוז מראש"* (סע' 1 לתקן). מכוח סמכותו של שר התעשייה והמסחר לפי סע' 8 לחוק התקנים, שהואצלה לממונה על התקינה, הכריז האחרון ביום 28/10/1982, על התקן כ-*"**תקן רשמי, שהוכרז כרשמי לשם הגנת הצרכן**"* (ילקוט פרסומים 2861, י"א בחשון התשמ"ג, 28.10.1982, **מצ"ב**). במשך השנים זכה התקן ל-8 גיליונות תיקון. 5 הראשונים שולבו בתקן עצמו. ואילו שלושת האחרונים (גיליון תיקון 6,7 ו- 8) טרם שולבו.

49. חוק התקנים, בין יתר הוראותיו, קובע לאמור:

" 8. (א) השר רשאי, לאחר התייעצות עם נציגי היצרנים והצרכנים, להכריז בהכרזה שפורסמה ברשומות על תקן מטוים, כולו או חלקו, כעל תקן ישראלי רשמי (להלן – תקן רשמי), אם נוכח כי הדבר דרוש להשגת אחת המטרות האלה:

(1) שמירה על בריאות הציבור;

....

(5) הבטחת תאימות או חלופיות של מוצרים;

(אא) תקן שיש במפרטו תיאור כינויו או אריזתו של מצרך והוכרז כתקן רשמי, רואים את התקן הרשמי כאילו מפרטו אינו כולל תיאורים אלה **אלא** אם הודיע שר המסחר והתעשייה באכרזה שהתקן הרשמי הוכרז לשם הגנת הצרכן.

.....

9. (א) לא ייצר אדם מצרך, שמפרט שלו נקבע כתקן רשמי, ולא ימכרנו, ולא ייבאו ולא ייצאו, ולא ישתמש בו בכל עבודה שהיא, ולא יבצע עבודה שהכללים הטכניים של תהליכה נקבעו כתקן רשמי, אלא אם התאימו המצרך או תהליך העבודה לדרישות התקן הרשמי, או אם נקבעה הוראה אחרת באכרזה שבה הוכרז התקן כתקן רשמי. "

50. סע' 8.2. (עמ' 6) לתקן קובע לאמור:

"....."

מותר להוסיף לשם הקבוצתי או לשם המיוחד אחד מהכינויים שלהלן, **<u>בהתאם למפורט בנספח ג':</u>**

-"טבעי" **או** "טבעיים";

-"דמוי טבעי" **או** "דמוי טבעיים";

-"מלאכותי" **או** "מלאכותיים". "

51. נספח ג' לתקן (להלן: "**הנספח**"), שכותרתו "סימון מוצר מזון בכינוי "טבעי" או בכינוי שקיל" קובע לאמור:

" סימון מוצר מזון, כולו או רכיבים שלו, בכינוי "טבעי" או בכינוי שקיל לו, יהיה בכפיפות למפורט להלן. עצם ציון הכינוי "טבעי" אין משמעותו שאפשר לייחס סגולות תזונתיות מיוחדות למוצר."

ג-1. סימון מוצר מזון כולו בכינוי "טבעי"

מותר לסמן בכינוי "טבעי", ללא מילים נלוות, <u>מזון יחיד או מקטע שלו, שאינו תערובת של מזונות, שאין בו תוספת רכיבים</u> ושלא עבר תהליכים אחרים מאלה המפורטים להלן:....."

52. אין חולק, כי כל אחד ואחד מהמוצרים נשוא הבקשה, חינו בבחינת **<u>תערובת של מזונות שיש בהם תוספות</u>**. ולכן **<u>לא</u>** ניתן לכנותם בכינוי "טבעי".

53. גם אם, **<u>ובהנחה</u>**, שכל מרכיבי המוצר הם טבעיים אסור היה לפי סעיף ג-2.2 **לנספח** לכנות אותו בכינוי "טבעי":

> "*ג-2.2* מוצר מזון שיוצר ע"י ערבוב של שני "רכיבים טבעיים" (כמוגדר בסעיף המשנה ג-2.1) או יותר **<u>ישאינו</u>** מכיל רכיבים שאינם "רכיבים טבעיים", מותר לסמנו בכינוי "מרכיבים טבעיים", <u>אולם אסור לסמנו כמוצר מזון "טבעי"</u>. "

54. עינינו הרואות, כי סימון המוצרים בכינוי "טבעי" הינו בניגוד לתקן, טועה ומטעה ואינו כדין.

55. סע' 3.3. לתקן קובע לאמור:

"כל סימון יהיה נכון, לא מטעה וניתן להוכחה"

56. תקנות בריאות הציבור (מזון)(סימון) קובעות בין השאר:

> "6. כל חבילה או פתק אסור שיהא רשום על פניהם או שיכילו איזו סימן, כתובת, תאור ציורי או איזו הערה אחרת אשר יש בהם, לדעת המנהל הכללי של משרד הבריאות או מי שהוא הסמיך לענין תקנה זו בכתב כדי להביא את הקונה לידי סברה כי טיבו של החומר שבחבילה או ערך-המזון שלו הם שונים מן הטיב וערך המזון האמיתיים שלו."

57. אין מחלוקת, וברור מאיליו גם, כי הכיתוב "טבעי" הינו סימון מטעה, לא נכון ולא ניתן להוכחה.

<u>ג3. עוולות לפי פקודת הנזיקין (הפרת חובה חקוקה, הטעיה וירשלנות)</u>:

58. לעוולת הפר חובה חקוקה, הקבועה בסעיף 63 לפקודת הנזיקין (נוסח חדש), 5 יסודות: **ראשון**, קיום חובה המוטלת על המזיק מכוח חיקוק. **שנית**, החיקוק נועד לטובתו של הניזוק. **שלישית**, המזיק הפר את החובה המוטלת עליו. **רביעית**, ההפרה גרמה לניזוק נזק. **חמישית**, הנזק אשר נגרם הוא מסוג הנזקים אליו מתכוון החיקוק.

59. הנתבעות הפרו מספר הוראות חוק אשר נועדו להגנת צרכניהן. בכללם, הוראות החוק הרלוונטיות שפורטו לעיל, ואין טעם לחזור על הדברים.

60. אין חולק כי אותן הוראות דין שהופרו ע"י הנתבעות נועדו לטובת/להגנת התובעת והצרכנים, נגרם נזק לתובעת ולקבוצת הצרכנים, כאשר אותן הוראות דין נועדו בדיוק על מנת למנוע אותו נזק.

61. בית משפט נכבד זה, קבע לאחרונה בפסק דין של כבוד השופט א. קיסרי[10]:

> "מהוראת ס"ק (5) [סעיף 8(א)(5) לחוק התקנים, ס.נ.] האמורה עולה שהיא מקיימת את התנאי הקבוע בסעיף 63 ל<u>פקודת הנזיקין</u>, שהחובה שטוענים להפרתה תהא "לטובתו או להגנתו של אדם אחר, וההפרה גרמה לאותו אדם נזק מסוגו או מטבעו של הנזק שאליו נתכוון החיקוק". נראית לי טענת התובעת שקביעתה של הוראת סימון תכולה בתקן רשמי מחייב נועדה, בין השאר,

---

[10] תא (חי') 1169-07 **לאה הראל נ' שטראוס מחלבות בע"מ**, כבוד השופט א. קיסרי, ניתן ביום 20/10/2010 [להלן: "עניין שטראוס"].

לאפשר לצרכנים לכלכל את מעשיהם ובכלל זה, ואולי בעיקר, גם להשוות את מחיר המוצר למחירו של מוצר אחר, בין שהוא דומה ובין שהוא חליפי. יכולתו של הצרכן להשוות מחירים היא נשמת אפה של צרכנות, וכל הגבלה או מניעה של יכולת זו כמוה כפגיעה ביכולתו לקבל החלטות צרכניות מושכלות. "

62. מעשיהן ומחדליהן של הנתבעות תחילתן בהפרת הוראות חקוקות בספר החוקים וסופם ברשלנות. אם כי, המונח "רשלנות" עושה חסד עם הנתבעות. רשלנותן של הנתבעות מתבטאת, בין היתר, במעשים ו/או במחדלים הבאים:

א. עשו מעשים שעוסק סביר **לא** היה עושה בנסיבות המקרה **ו/או**
ב. לא עשו מעשים ונקטו פעולות שעוסק סביר היה עושה ונוקט בנסיבות המקרה **ו/או**
ג. לא סמנו את המוצרים לפי דרישות התקן והתקנות **ו/או**
ד. סמנו את המוצרים בניגוד לדרישות התקן והתקנות **ו/או**
ה. נהגה בזלזול בוטה בצרכנים

ג4. <u>הפרת דיני החוזים הכלליים</u>:

63. התנהגות הנתבעות נגועה בחוסר תום לב מובהק, בניגוד לדוקטרינת תום הלב בדיני החוזים הכלליים.

64. הנתבעות הפרו את חובותיהן לפי סעיף 39 לחוק החוזים (חלק כללי)- התשל"ג- 1973 (להלן: "**חוק החוזים**"). זאת, כאשר אין חולק כי חובת תום הלב בין הנתבעות לבין צרכניהן **משתרעת על השלב הטרום החוזי**. כן הפרו הנתבעות את סעיף 15 לחוק החוזים, כאשר הטעו את התובעת ושאר הצרכנים.

65. בנסיבות, ראוי כי כבוד בית המשפט יעניק לתובעת ולשאר הצרכנים את כל התרופות אשר מעניק חוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה), תשל"א– 1970.

ג5. <u>עשיית עושר ולא במשפט</u>:

66. במעשיהן ובמחדליהן של הנתבעות ישנו ניסיון להתעשר על חשבון הצרכנים, שלא כדין ובניגוד להוראות חוק עשיית עושר ולא במשפט, תשל"ט– 1979.

67. שכן, איש לא יחלוק על כך, כי **<u>רוב</u>** הצרכנים לא היו רוכשים את המוצרים אם היו מודעים לכך כי הכיתוב "טבעי" חסר כל משמעות. חלקם האחר של הצרכנים, גם אם הוא היה רוכש את המוצרים, **ודאי שלא היה מוכן לשלם את המחיר ששלם**, והיה רוכש מוצרי אחרים זולים יותר (ראה נספח 8 בהמשך).

ד. <u>הגדרת הקבוצה והערכת סכום התובענה הקבוצתית</u>:

93. בסופו של יום, מלאכת הגדרת הקבוצה מופקדת ע"פ החוק בידי בית המשפט הדן **<u>בתובענה</u>** (סעיף 14(1) לחוק). שאלת הזיהוי המדויק של חברי הקבוצה אינה צריכה להעסיק את בית המשפט בשלב האישור. בעניין זה אומר **א. קלמנט**[11] במאמור הנ"ל:

"השאלה מי הם החברים בקבוצה שטוענת כי נעשתה כלפיה עוולה, **אינה צריכה להיפתר בשלב האישור**. ניתן להגדיר את הקבוצה ככוללת את כל מי שפעלו בדרך של התניית שירות בשירות כלפיו, ולהשאיר את זיהוים המדויק של חברי הקבוצה לשלב שלאחר ההכרעה בשאלות המשותפות בתובענה הייצוגית".

[11] חערח 11 לעיל, תחילת עמ' 141.

94. יתרה מכך, המחוקק היה ער לכך כי יהיו מקרים בהם יהיה קשה לזהות/להגדיר את חברי הקבוצה **ובכל זאת** תאושר התובענה/הבקשה. במקרים אלו הוסמך בית המשפט לפסוק סעד לטובת הציבור (סעיף 20(ג) לחוק).

95. סעד לטובת הציבור נועד בדיוק למקרים כמו המקרה דנן. שכן, רכישת המוצרים הם מסוג הדברים שאנשים לא טורחים לקבל/לשמור חשבוניות/קבלות בגין רכישתן. ולכן קשה להם להוכיח את חברותם בקבוצה.

96. הגישה לפיה אין לצפות מצרכן לשמור קבלות בגין רכישת מוצרי יסוד כבר נידונה בפסיקה. וכך מסכמת כבוד חשופטת נורית אחיטוב[12]:

> "בא כוח התובעת מציין בסיכומיו כי אין לצפות מצרכן סביר לשמור חשבוניות או קבלות המעידות על קניית מוצרי יסוד - כדוגמת אבקת כביסה - בכלל, ובמשך תקופה ארוכה בפרט.
> **אכן, קיימת מידה רבה של סבירות בעמדה זו והיא התקבלה על ידי בית המשפט העליון** ב-ע"א 1338/97 תנובה נ' תופיק, פ"ד נז(4) 673, ממחצית שנת 2003. כן, יצוין כי עמדה זו התקבלה על ידי לאחרונה **בפרשת טורבתיאן** (ת"א 2286/03, בש"א 21100/03 **טורבתיאן נ' הנקל סרד**, תק-מח 2007(1) 4507, ניתן ביום 4.2.2007). אלא שבענייננו - להבדיל מהמקרה שנדון **בפרשת טורבתיאן** - העידה התובעת כי ברשותה חשבונית רכישה, אולם מסמך זה לא הוצג בפני בית המשפט."

97. בית המשפט הנכבד מוסמך ויכול לעשות שימוש בכלים סטטיסטיים ובסקר צרכנים, לצורך הערכת הנזק/הפיצוי לקבוצה. בית המשפט העליון התייחס לאחרונה, בערעור השני בפרשת תנובה, לשימוש בכלים סטטיסטיים וסקר צרכנים באומרו[13]:

> אכן יש קושי לבסס ממצאים בדבר נזק סובייקטיבי על סקרים אך משקבע בית משפט קמא שהמתווה להוכחת הפיצוי הכספי שיש לפוסקו במקרה דנן הוא זה הקבוע בסעיף 20(ג) לחוק תובענות ייצוגיות, בשל כך שאין אפשרות מעשית בנסיבות העניין לזהות את חברי הקבוצה ולפצותם באופן אישי, הישענות על חוות דעת המבוססת על סקר צרכנים כאמור יש בה כדי לבטא את הריכוך מבחינת דרכי ההוכחה הנדרש לעיתים ככל שבתובענות ייצוגיות עסקינן. על הצורך בריכוך כזה עמד בית המשפט כבר בעניין ברזני, כנזכר לעיל, ועתה מעוגן הדבר בהוראת חוק מפורשת, היא הוראת סעיף 20(ג) לחוק תובענות ייצוגיות (על "גיוס" נתונים סטטיסטיים לצורך הוכחת נזק מקום שבו קיים חלל מובנה מבחינת האפשרות להציג נתונים אינדיבידואליים ראו והשוו: אליעזר ריבלין וגיא שני "תפיסה עשירה של עקרון השבת המצב לקדמותו בתורת הפיצויים הנזיקיים" משפט ועסקים י 499, 513-515 (2009) (להלן: ריבלין ושני); גיא שני "כלל 'הדבר מעיד על עצמו' בדיני הנזיקין - בחינה מחודשת" משפטים לה(1) 81 (2005); A. PORAT & A. STEIN TORT LIABILITY UNDER UNCERTAINTY 87-92 (2001)). ההסתמכות על חוות דעת הנשענת על סקר צרכנים מותנית במובן בכך שבית המשפט מצא את חוות הדעת ראויה להסתמכות, לאחר שבחן את מכלול הטענות שהועלו לגביה.

98. לתובענה בפרשת חיוטבא צורף סקר צרכנים מקיף ויסודי אשר בוצע ע"י "מאגר מוחות", מכון מחקר מן המובילים במדינת ישראל, שעומדים בראשו חוקרים ומדענים מן השורה הראשונה בתחומם. הסקר בוצע בהנחייתו של פרופ' יצחק כץ, מומחה עתיר ניסיון ומן המובילים בתחומו לעריכת מחקרי שוק, סקרים ומחקרים כמותיים ואיכותיים.

נספח 8 מצ"ב לבקשה העתק הסקר.

---

[12] ת"א 2285/03 (בש"א 21009/03) **רחיטה צדיק נ' נורי ייבוא והפצה בע"מ ואח'** (פורסם בנבו, ניתן ב- 16/05/2007).

[13] הערה 8 לעיל, עמ' 52 [סעיף 42 לפסק הדין].

99. מטרת סקר הצרכנים הייתה, בין היתר, לבדוק:
(א) דפוסי הצריכה של מוצרי מזון טבעיים בכלל ושל יוגורט טבעי בפרט.
(ב) המשמעות הנתפסת של יוגורט המסומן כטבעי.
(ג) מידת החשיבות המיוחסת לאמינות הסימון יוגורט טבעי.
(ד) התגובות הצפויות בתסריט בו מתברר כי יוגורט שאיננו טבעי מסומן כטבעי.

100. לפי "תקציר ממצאים ומסקנות" של הסקר (ולהרתבה, בית המשפט מופנה לסקר עצמו):

"ד. כמחצית מבעלי הדעה (52%) מצהירים (<u>בצורה נעזרת</u>) שהם קונים בדרך כלל יוגורט המסומן כטבעי, וכמחצית (48%) לא קונים יוגורט כזה.

<u>**ה. תדירות הקנייה של מוצרי יוגורט המסומנים כטבעיים, בצורה נעזרת**</u>
מקרב הקונים (באופן כללי) יוגורט טבעי, הרוב הגדול מבעלי הדעה (59%-72%)
קונים סוגים שונים של יוגורטים בתדירות גבוהה: מקרב הקונים יוגורט טבעי 1.5% או 3% של שטראוס, הרוב הגדול מבעלי הדעה (60%) עושים זאת בתדירות גבוהה. מקרב הקונים אקטימל טבעי 1.6% של שטראוס, הרוב הגדול מבעלי הדעה (65%) עושים זאת בתדירות גבוהה. מקרב הקונים אקטיביה 3%, או 1.5% או 0% של שטראוס, הרוב הגדול מבעלי הדעה (72%) עושים זאת בתדירות גבוהה. מקרב הקונים יוגורט 1.5% שומן ביו-פרוביוטי של תנובה, הרוב הגדול מבעלי הדעה (65%) עושים זאת בתדירות גבוהה. מקרב הקונים יוגורט 3% שומן ביו-פרוביוטי של תנובה, הרוב הגדול מבעלי הדעה (59%) עושים זאת בתדירות גבוהה. מקרב הקונים יוגורט מולר MULLER 2.8% או 1.7%, הרוב הגדול מבעלי הדעה (60%) עושים זאת בתדירות גבוהה.

ו. רוב בעלי הדעה (59%) טוענים כי אחד או יותר מבני משפחה הגרים איתם בבית, <u>קונים מוצרי יוגורט</u> המסומנים כטבעיים ו-41% טוענים כי בני משפחה הגרים עימם <u>לא-קונים</u> מוצרי יוגורט המסומנים כטבעיים.

ז. רוב המשיבים (61%) ידעו לומר (בצורה <u>בלתי נעזרת</u>) מה, מבחינתם, המשמעות של יוגורט המסומן "טבעי". מקרב אלה, הרוב הגדול (66%) ציינו (במצטבר) ארבע משמעויות בולטות ל-"יוגורט המסומן כטבעי": (א) בריא/בריאות/טוב לעיכול וליציאות (20%) (ב) בלי תוספות מלאכותיות (צבעי מאכל, חומרי טעם וריח, חומרים מלאכותיים, כימיקלים, שומנים, שומן מהחי) (17%) (ג) ללא חומרים משמרים (15%) (ד) מרכיבים טבעיים/הכל טבעי/לא מעובד/נעשה בתהליך טבעי (14%).

ח. לרוב גדול מבעלי הדעה (65%) חשוב או חשוב מאד שיוגורט המסומן "טבעי" באמת יהיה טבעי. ל-15% מבעלי הדעה, חשוב במידה בינונית שיוגורט המסומן "טבעי" באמת יהיה טבעי ול-20% לא חשוב וכלל לא חשוב שיוגורט המסומן "טבעי" באמת יהיה טבעי. הציון הממוצע (מידת החשיבות הממוצעת) הוא 3.79 (בסולם 5-1) וציון זה משקף מידת חשיבות גבוהה ("חשוב").

<u>**ט. תגובות לתסריט בו נודע שמסמנים יוגורט כ"טבעי", גם כאשר הוא לא טבעי בכלל המדגם**</u>
רוב מוחלט מהמשיבים (בעלי הדעה) (85%) הביעו תגובות לתסריט שבו היה נודע להם שמסמנים יוגורט כ"טבעי", גם כאשר הוא לא טבעי. בקרב אלה, הרוב הגדול (68%) הביעו (<u>בצורה בלתי נעזרת</u>) ארבע תגובות חריפות ושליליות בולטות: (א) הייתי מפסיק לקנות/לא קונה אותו יותר/מחרים את המוצר (30%) (ב) כועס/מתעצבן/מתקומם (18%) (ג) זה הונאה/פשע/רמאות/שקר/גזל/ביזיון/לא תקין (13%) (ד) חמור מאד/גרוע מאד/הרגשה רעה מאד/שלילית מאד/לא מרוצה (7%).

<u>**י. תגובות לתסריט הנ"ל בקרב הקונים יוגורט המסומן כטבעי**</u>

רוב מוחלט מהקונים יוגורט המסומן כטבעי (94%) הביעו תגובות לתסריט שבו היה נודע להם שמסמנים יוגורט כ"טבעי", גם כאשר הוא לא טבעי. בקרב אלה, הרוב הגדול (70%) הביעו (<u>בצורה בלתי נעזרת</u>) ארבע תגובות חריפות ושליליות בולטות: (א) הייתי מפסיק לקנות/לא קונה אותו יותר/מזהירים את המוצר (37%) (ב) כועס/מתעצבן/מתקומם (19%) (ג) זה הונאה/פשע/רמאות/שקר/גזל/ביזיון/לא תקין (8%) (ד) חמור מאד/גרוע מאד/הרגשה רעה מאד/שלילית מאד/לא מרוצה (6%).

<u>יא. התגובות לתסריט הנ"ל בקרב הטוענים שחשוב להם שיוגורט המסומן כטבעי באמת יהיה טבעי</u>

רוב מוחלט מהטוענים שחשוב להם שיוגורט המסומן כטבעי באמת יהיה טבעי (93%) הביעו תגובות לתסריט שבו היה נודע להם שמסמנים יוגורט כ"טבעי", גם כאשר הוא לא טבעי. בקרב אלה, **הרוב הגדול (72%)** הביעו (<u>בצורה בלתי נעזרת</u>) ארבע תגובות חריפות ושליליות בולטות: (א) הייתי מפסיק לקנות/לא קונה אותו יותר/מזהירים את המוצר (35%) (ב) כועס/מתעצבן/מתקומם (19%) (ג) זה הונאה/פשע/רמאות/שקר/גזל/ביזיון/לא תקין (12%) (ד) חמור מאד/גרוע מאד/הרגשה רעה מאד/שלילית מאד/לא מרוצה (6%). "

101. מספר הצרכנים של המוצרים מוערך ע"פ הסקר (עמ' 12 לסקר) בטווח שבין: 480,000 – 640,000 צרכנים/בתי אב **<u>לכל מוצר</u>**. כמובן, קיימת חפיפה חלקית בין צרכני המוצרים. לצורך העניין, נלך בדרך מאוד מקלה עם הנתבעות **ונניח** כי קיימת חפיפה מלאה בין הצרכנים של כל המוצרים. ויתר על כן, נלך לפי הרף התחתון (480,000 צרכנים/בתי אב), ואף מעבר לכך, בהנחה מרחיקת לכת, ננית כי כל בית אב ישראלי מורכב מצרכן אחד בלבד[14]. <u>התוצאה</u>: סה"כ מספר הצרכנים, הינו כ- 480,000 צרכנים **נאמנים**.

102. מתוך קבוצת צרכנים זו, מוערך מספרם של הקונים באמצעות רשת האינטרנט בכ- 40% מסך הצרכנים. הנתון מבוסס על תוצאות סקר צרכנים שהוזמן ע"י אתר דה מרקר, אשר בדק את הרגלי רכישת מוצרי מזון באמצעות האינטרנט ופורסם ביום 22.1.2014. <u>התוצאה</u>: סה"כ מספר חברי הקבוצה, הינו 480,000*40% = **<u>192,000 צרכנים</u>** נאמנים הרוכשים את המוצרים או חוקרים אודותיהם באמצעות האינטרנט.

<u>נספח 9</u> מצ"ב לבקשה העתק הכתבה באתר דה מרקר.

103. נתון זה מתיישב באופן קוהרנטי עם מספר העוקבים של תנובה ומשק צוריאל בדפי הפייסבוק של השתיים, כאשר לתנובה יש כ- 206,000 עוקבים ואילו למשק צוריאל ומחלבת טרח (שתיהן בבעלות הנתבעת 2) כ- 85,000 עוקבים.

<u>נספח 10</u> מצ"ב לבקשה העתק דפי הפייסבוק של תנובה ו- משק צוריאל וטרה.

104. בהנחה זהירה ושמרנית ביותר, לפיה רק 30,000 צרכנים (כ- 10% מכלל צרכני הנתבעות אשר גולשים באתרים המקוונים של הנתבעות) הוטעו ע"י התיאורים המטעים באתרי הנתבעות על אודות המוצרים נשוא הבקשה וכי נגרם לקבוצת צרכנים זו נזק **לא ממוני וכן ממוני** בגובה ההפרש במחיר בין המחיר ששלמו הצרכנים בפועל לבין המחיר הריאלי ו/או שהיו מוכנים לשלם, אם בכלל, אילו ידעו שהכיתוב "טבעי" הינו חסר משמעות, מטעה ולא חוקי.

105. **<u>השבה</u>**: אין חולק כי חלק מהלקוחות שרכשו את המוצר בהסתמך על המצג המטעה "טבעי" וגילו שהוא אינו כזה, לא צרכו את המוצר ולא נתנו לבני משפחתם לצרוך אותו. הדבר נכון לגבי התובעת. סביר להניח כי חלקם האחר של הלקוחות אשר רכשו את המוצר השתמשו בו. יחד עם זאת, הסימון המטעה והבלתי חוקי גרם להם נזק ממוני בגובה ההפרש בין המחיר ששלמו בפועל לבין המחיר הריאלי ו/או שהיו מוכנים לשלם, **<u>אם בכלל</u>**, אילו ידעו שהכיתוב "טבעי" הינו חסר משמעות, מטעה ולא חוקי. **<u>בנסיבות, ראוי לחייב את הנתבעות בהשבה חלקית</u>**. יתרה מזו, לא יכול להיות חולק, כי מעשה ההטעיה נשוא הבקשה, ובהתאם לממצאי הסקר, גרם לקבוצת הצרכנים נזק לא ממוני המתבטא בפגיעה באוטונומיה ובתחושות שליליות בדומה לאלו שחוותה התובעת.

---

[14] לפי הסקר ממוצע הנפשות בבית אב ישראלי הינו 3.5 נפשות.

106. סכום ההשבה יועמד בממוצע על סך של 50 ₪ ללקוח והפיצוי בגין נזק לא ממוני יועמד אף הוא בממוצע על סך 50 ₪. סה"כ סכום התובענה כ- 3 מיליון ₪.

107. נתונים מלאים ומדויקים אודות: היקף הייצור והמכירות של המוצרים, מספר הלקוחות הנאמנים של המוצרים, מספר הלקוחות שגולשים באתרי האינטרנט של הנתבעות ו-עוד כהנה וכהנה נתונים הנחוצים להערכת סכום התובענה, נמצאים בידי הנתבעות והן תתבקשנה לגלותן במסגרת הליכי הגילוי. התובעת שומרת לעצמה את הזכות לתקן את הבקשה/כתב התביעה ככל שיתעורר צורך בכך, ובהתבסס על הנתונים שיימסרו ע"י הנתבעות.

ה. הסעדים:

108. הסעדים המבוקשים בתובענה זו הינם סעדים משולבים של פיצוי, השבה וסעדים הצהרתיים. כבוד בית המשפט מתבקש להורות על פיצוי קבוצת התובעים בגין הנזק שנגרם להם ע"י הנתבעות כמפורט לעיל.

109. כן יתבקש כבוד בית המשפט להורות לנתבעות לנהוג בצרכניהן בדרך ארץ ולחדול מתיאור המוצרים בניגוד לדרישת התקן והתקנות.

110. דרך המלך בהענקת סעד פיצוי בתובענה ייצוגית, הינה באמצעות פסיקת **פיצוי אישי** לכל תובע החבר בקבוצת התובעים. כך מורה סעיף 20 (א) לחוק.

111. דא עקא, לא תמיד יהיה אפשר לאתר את כל התובעים ולפסוק להם סעד אישי. הדבר נכון במיוחד כאשר קיים קושי לאתר את חברי הקבוצה . למקרה זה נועד מנגנון "הפיצוי לטובת הציבור" הקבוע בסעיף 20(ג) לחוק. בנסיבות דנן, כבוד בית המשפט יתבקש לעשות שימוש במנגנון זה.

112. מוצע כי הסכום אשר ייפסק כפיצוי לטובת הציבור, יועבר לאחת או יותר ממחלקות הילדים בבתי החולים הממשלתיים בפריפריה.

ו. סוף דבר:

113. לבית משפט נכבד זה הסמכות העניינית והמקומית לדון בתובענה.

114. לאור כל האמור לעיל, בית המשפט הנכבד מתבקש לקבל את התובענה ולהורות על מתן הסעדים, כמבוקש לעיל, ולחייב את הנתבעות בהוצאות התובעת בתובענה זו, לרבות שכר טרחת עורכי דינה, בתוספת מע"מ כדין.

115. כמו כן ובנוסף, יתבקש בית המשפט הנכבד לפסוק למשרד עורכי הדין הח"מ שכר טרחה בשיעור שייקבע מהסכום שיפסק לטובת הקבוצה, וכן לאשר גמול מיוחד לתובעת כתובעת ייצוגית בשיעור שייקבע על ידו.

שפיק רפול, עו"ד

ש. רפול, עורכי דין
ב"כ התובעת